

Основи охорони праці в Україні

Навчальний посібник підготовлений у відповідності із обов'язковими вимогами державних освітніх стандартів вищої освіти та відповідає діючим на момент видання нормативним актам.

У проведеному дослідженні викладені загальнотеоретичні та практичні питання правового регулювання основних питань охорони праці в Україні.

Завдяки представленому навчальному посібнику можна ознайомитися із основними інститутами охорони праці, а саме:

- дослідити юридичну сутність основних понять охорони праці в Україні;
- з'ясувати зміст та юридичну природу основних правовідносин, що виникають у сфері охорони праці;
- ознайомитися із особливостями юридичної відповідальності за порушення норм про охорону праці тощо.

Навчальний посібник призначений для студентів, викладачів юридичних та інших факультетів, а також практичних працівників.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
РОЗДІЛ 1. ПОНЯТТЯ, ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА ОСНОВНІ КАТЕГОРІЇ ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ	10
1.1. Поняття охорони праці як категорії трудового права	10
1.2. Зміст основних категорій охорони праці	19
1.3. Історія виникнення та становлення інституту охорони праці в Україні та за кордоном	30
1.4. Основні принципи державної політики у галузі охорони праці	44
1.5. Міжнародне співробітництво у сфері охорони праці	49
1.6. Особливості охорони праці у зарубіжних країнах	55
<i>Перелік питань для самоконтролю</i>	61
<i>Нормативні акти та використані джерела</i>	61
РОЗДІЛ 2. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ	66
2.1. Поняття та система джерел у сфері правового регулювання охорони праці	66
2.2. Міжнародні норми та стандарти у галузі безпеки та гігієни праці	78
2.3. Зміст та сутність законодавства України у сфері регулювання відносин з охорони праці	87
2.4. Особливості застосування технічних та санітарно-гігієнічних норм при регулюванні відносин у сфері охорони праці	94
2.5. Локальні акти з охорони праці	101
<i>Перелік питань для самоконтролю</i>	109
<i>Нормативні акти та використані джерела</i>	109

РОЗДІЛ 3. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ В УКРАЇНІ. ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД І ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОХОРОНУ ПРАЦІ	112
3.1. Поняття та основні складові системи управління охороною праці в Україні	112
3.2. Загальнодержавні органи управління охороною праці та їх компетенція	118
3.3. Повноваження та управлінські функції Державної служби України з питань праці у сфері охорони праці	128
3.4. Повноваження та управлінські функції Фонду соціального страхування України у сфері охорони праці	138
3.5. Регіональні органи управління охороною праці та їх компетенція	145
3.6. Галузеві органи управління охороною праці та їх компетенція	158
3.7. Виробничий рівень управління охороною праці та його організація	165
3.8. Поняття та складові системи державного нагляду і контролю за охороною праці в Україні	175
3.9. Громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці	183
<i>Перелік питань для самоконтролю .....</i>	<i>202</i>
<i>Нормативні акти та використані джерела .....</i>	<i>203</i>

РОЗДІЛ 4. ГАРАНТІЇ ДОТРИМАННЯ ТА ФОРМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ НА ОХОРОНУ ПРАЦІ	206
4.1. Загальні гарантії прав на охорону праці за законодавством України	206
4.2. Права та обов'язки сторін трудового договору у сфері охорони праці	210
4.3. Організація навчання та перевірки знань з питань охорони праці на підприємстві	215
4.4. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці та допуск працівника до роботи	222
4.5. Атестація (оцінювання) робочих місць за умовами праці	227
4.6. Стимулювання охорони праці	237

4.7. Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці	239
<i>Перелік питань для самоконтролю</i>	264
<i>Нормативні акти та використані джерела</i>	265

РОЗДІЛ 5. ГАРАНТІЇ ПРАВ НА ОХОРОНУ ПРАЦІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОХОРОНИ ПРАЦІ ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ ПРАЦІВНИКІВ	268
5.1. Засоби індивідуального та колективного захисту окремих категорій працівників	268
5.2. Обов'язкові медичні огляди як гарантія у сфері охорони праці	281
5.3. Переведення на легшу роботу як гарантія у сфері охорони праці	288
5.4. Гарантії прав на охорону праці для осіб з інвалідністю	293
5.5. Гарантії прав на охорону праці для жінок	300
5.6. Гарантії прав на охорону праці для молоді	307
<i>Перелік питань для самоконтролю</i>	316
<i>Нормативні акти та використані джерела</i>	316

РОЗДІЛ 6. БЕЗПЕКА ПРАЦІ ТА ПОРЯДОК ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	321
6.1. Організація безпеки на робочих місцях та порядок облаштування робочих зон	321
6.2. Порядок безпечного проведення робіт із застосуванням засобів праці	328
6.3. Порядок забезпечення пожежної безпеки	330
6.4. Порядок забезпечення електробезпеки	337
6.5. Порядок надання першої долікарської допомоги	341
<i>Перелік питань для самоконтролю</i>	354
<i>Нормативні акти та використані джерела</i>	354

РОЗДІЛ 7. ПОНЯТТЯ ТА ПОРЯДОК РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ	356
7.1. Поняття, причини та засоби попередження виробничого травматизму та профзахворюваності	356
7.2. Поняття нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання як страхових випадків за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням	364

7.3. Загальний порядок розслідування та обліку нещасних випадків на виробництві	373
7.4. Спеціальний порядок розслідування нещасних випадків на виробництві	387
7.5. Загальний порядок розслідування та обліку професійних захворювань	399
7.6. Звітність та аналіз причин нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань	406
7.7. Порядок розслідування та обліку виробничих аварій	408
<i>Перелік питань для самоконтролю .....</i>	<i>412</i>
<i>Нормативні акти та використані джерела .....</i>	<i>412</i>

РОЗДІЛ 8. СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА ПРОФЕСІЙНОГО ЗАХВОРЮВАННЯ .....

ТА ПРОФЕСІЙНОГО ЗАХВОРЮВАННЯ	414
8.1. Поняття, види та основні завдання соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання	415
8.2. Правовий статус суб'єктів загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань	420
8.3. Страхові експерти з охорони праці як учасники страхових правовідносин	438
8.4. Органи доходів і зборів як учасники страхових правовідносин	444
8.5. Органи медико-соціальної експертизи як учасники страхових правовідносин	448
8.6. Формування та використання коштів Фонду соціального страхування України	451
8.7. Види та підстави надання соціального забезпечення при настанні нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань	457
8.8. Порядок призначення та припинення страхових виплат та соціальних послуг за соціальним страхуванням від нещасних випадків на виробництві або професійних захворювань	467
<i>Перелік питань для самоконтролю .....</i>	<i>484</i>
<i>Нормативні акти та інші джерела .....</i>	<i>485</i>

ТАБЛИЦІ	489
----------------------	------------

Книги, які можуть вас зацікавити

Кодекс законів про працю України (актуальна судова практика, базові законодавчі та нормативно-правові акти). Видання 2-ге

Перейти до галузі права
Трудове право

[Перейти на сайт →](#)